

TEFITO'I TEUNGA AKO

- **Fanau tangata**, 'Oku nau tui ha sote ako mo ha hoa'i talausese mutu, tangata pe fefine pe ha talausese loloa.
- **Fanau fefine**, 'Oku nau tui ha sote ako mo ha piva pe ko ha hoa'i talausese mutu tangata pe fefine he ako. 'E lava ke fili e tamaiki fefine ke tui 'ae piva fakatalausese.
- **Yr 13**, 'Oku nau tui ha sote hinehina moe talausese mutu ako pe piva ae tamaiki fefine.
- **Ako fakatu'asino**, Oku fiema'u 'ae tokotaha ako yr 7-8 kene tui ae vala P.E.

SU

- **Kuo pau ke tui he fanau ako ha su lanu 'uli'uli pe koe senitolo.**
- Kuo pau ke 'uli'uli **kakato** 'ae su, moe tepi, ikai ha toe lanu kehe
- Kuo pau ke ma'a, maau mo tui fakalelei 'ae su.
- 'Ikai ngofua ha su ma'olunga ka koe su ma'ulalo pe.
- 'Ikai ngofua ha puti ,pe ha su pelesitiki.
- Senitolo ke fakama'u
- **Sitokeni**, Kuo pau ke lanu 'uliuli 'ata'ataa pe.

LOU'ULU

- **Kuo pau ke ma'a, maau he taimi kotoa pe**
- Lanu fakanatula pe hoto 'ulu ikai koe vali kiha lanu kehe.
- 'Ikai ha toe fa'ahinga gaahi 'ae 'ulu 'e fu'u totu'a
- Kuo pau ke tele ma'a e fanau ako.
- Kuo pau ke ngaue'aki e lanu 'ae ako, 'a 'ia koe kulokula, 'uli'uli, puluu malohi moe hinehina, me'a 'ai 'ulu koe lanu 'uli'uli.
- Koe'uhi koe ngaahi 'uhinga 'oe Mo'ui lelei moe malu'i e ni'ihi, hange koe P.E, tekinolosia moe saienisi, kuo pau keke ha'i ho 'ulu ki mui.
- Kapau oku ke 'alu kiha fakataha mahu'inga 'ae ako, pea pau ke tui 'ae kote ako (Peleisa) Kuopau ke 'ai ho 'ulu ke maau ki mui.

KO HONO MALU'I E FANAU AKO MEI HE LA'A

- E lava ke tui he fanau ako ha tatā lanu neivi pulū pe 'uli'uli, pea kapau koha aho sipoti kakato, 'e ngofua ke nau tui ha faahinga tatā pe

SIUELI

Koe ngaahi konga pe 'oku ha atu 'i lalo 'e lava keke tui.

- 'E lava pe ke tui ha vesa uasi 'e taha
- 'E lava ke tui ha fanga ki'i hau iiki mo angamaheni 'e ua 'ihe telinga takitaha(koe taha pe kihe telinga)
- Kapau oku tui 'ae ihu 'oku fiema'u ke 'oua e 'asi.
- Oku malava pe keke tui ha kahoa 'oku mahu'inga 'iho anga fakafonua ka oku ikai totonu ke ha ia.
- Koe 'uhi ko ha ngaahi 'uhinga kihe Mo'ui lelei moe malu, 'e kole kihe fanau ako ke nau to'o 'ae siueli, 'a ia e fatongia 'aki 'ehe tokotaha ako hono tokanga'i

TAUHI KE MAFANA

Koe saketi ako pe valamafana koha konga ia 'oe teunga ako, pea oku fakataumu'a keke mafana.

- 'E lava pe ke tui 'i loto he sote ako ha falani nima loloa lanu 'uli'uli pe hinehina ka kuo pau ke mono ki loto e falani ke oua e asi mai ki tu'a. (Yr 13 Kuo pau ke falani lanu hinehina)
- 'E lava ke tui ha sikaafi lanu 'uli'uli 'i he taimi fa'ahi ta'u momoko.(Yr 13 koe sikaafi lanu hinehina)
- **Pea mei he aho ako 'i he ngaahi 'aho momoko moe aho 'uha 'e lava pe ke tui 'e he fanau ako ha falani mafana lanu 'uli'uli pe saketi faka'uha. ('oku ikai totonu ke tui e ngaahi me'a ko'eni lolotonga e aho ako.**

KOE NGAARI ME'A 'OKU 'IKAI KE NGOFUA 'I HE AKO

- 'Ikai ke ngofua ha toe me'a teuteu
- 'Ikai ke ngofua keke tui ha tatā mafana 'i apiako
- 'Oku 'ikai totonu ke tui ha teunga/timi Mahurangi pe kulupu huti lolotonga e 'aho ako.
- 'Oku 'ikai ngofua ke toe tui ha siueli kehe.
- 'E puke 'e he kau faiako 'a e ngaahi me'a 'oku ikai ke ngofua ke nau tui kihe ako.